

Notranjec

GLASILO

„POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA NOTRANJSKO.“

Št. 12.

V Postojni, 10. junija 1905.

Leto I.

C. kr. kmetijska družba in „Zadružna zveza“.

Sobotni „Slovenec“ je razveselil javnost z uvodnikom, ki poje slavospeve slogi med c. kr. kmetijsko družbo in zadružno zvezo. Članek je sam na sebi jako nedolžen in človek bi mislil, da je tudi pisan s poštenimi nameni. Kdor pa količkaj pozna omenjena dva gospodarska zavoda bo Slovenčeve lepe besede smatral za vado za nevedne ljudi.

Gospodarska zveza se je osnovala kot konkurenčen zavod proti kmetijski družbi in sicer radi tega, ker klerikalci niso mogli spraviti kmetijske družbe na svoje strankarsko stališče. C. kr. kmetijska družba je namreč stala in še danes stoji na edinole kmetijskem, agrarnem stališču in ona ne pozna strankarstva pri svojem gospodarskem delu. Klerikalna gospodarska zveza je začela rovatiti z vsemi možnimi sredstvi proti družbi in kar čez noč je hotela preprediti celo domovino z zadrugami in jih združiti v zvezi, to zopet samo zato, da bi odjedla člane kmetijski družbi in spravila naše ljudstvo pod svojo gospodarsko moč. Kmetijska družba je šla mirno svojo pot dalje. Vedela je, da se gospodarska vprašanja ne rešujejo čez noč in omejevala je svoje delo največ na pouk, na upeljavo umetnih gnojil, plemenske živine, gojitev in razširenje sadjarstva in pripravljala le za produktivne zadruge. Delati je morala počasi; saj ji pa tudi ni bilo na razpolago dovolj strokovnjakov, ki bi se lahko pečali vsak za svojo stroko posebe. Vendar pa je kmetijska družba danes vsestransko krepka in razvijajoča se organizacija, ki ni le pripravila tla za zadružništvo, ampak tudi organizacija v kojem edinem področju je danes pravo zadružništvo, v prvi vrsti razširjajoče se in življenja polno mlekarstvo.

Zadružna zveza je med tem časom plodnega in za naše ljudstvo velekoristnega delovanja c. kr. kmetijske družbe, že neštetokrat pogorela. Njena konsumna društva, ki so spravila toliko rojakov v nesrečo, so poginila in ž njimi tudi ves kredit toliko hvalisane klerikalne gospodarske organizacije. Prišli smo, hvala

bogu, tako daleč, da nimamo Notranjci z gospodarsko zvezo skoraj prav nič več opraviti. Skoraj prav vse mlekarске organizacije stoje pod nadzorstvom in varstvom c. kr. kmetijske družbe, oziroma njenega veščaka, mlekarskega nadzornika. Tukaj je sicer oni del čevlja, ki žuli klerikalce.

Mlekarstvo in živinoreja je gospodarska stroka, ki z naglico napreduje. „Gospodarska zveza“ ni danes družega, kot kaka boljša kramarija, koje delovanje obstoja edinole v prekupovanju različnih kmetijskih pridelkov. Iskreno rada bi zveza priklenila radi tega nase to edinole dobro gospodarsko organizacijo. Rada bi imela, da bi pristopile vse mlekarne k njeni raztrgani zvezi in tako povzdignile njeno moč in ž njo klerikalno strankarsko silo. Mi odločno protestujemo v interesu notranjskega mlekarstva, da bi c. kr. kmetijska družba količkaj spremenila svoje dosedanje delovanje. Mi smo zadovoljni z njenim izbornim vodstvom. Še osel gre samo enkrat na led in mi nismo tako nespametni, da bi šli še enkrat nesrečno pot „zveznih“ konsumov. Notranjci po večini v gospodarstvu ne poznamo strankarstva in pri naših zadrugah se jemlje redko mleko. Gospodarska zveza bi nam delala le zgago; zasluge pa, ki jih ima dosedaj kmetijska družba za mlekarstvo, bi klerikalci po krivici jemali v zakup. Mi vemo zakaj se hoče „Zadružna zveza“, ki je hotela svojčas kmetijsko družbo uničiti danes ž njo združiti, čeprav so klerikalci sicer povsod zoper slogo, kjer ne vidijo zase koristi. Danes si hočejo potem kmetijske družbe pomagati na noge. Mi pa mislimo, da je vsak preozek stik z „Zadružno zvezo“ nezdrav in uverjeni smo, da bi c. kr. kmetijska družba od tega imela k večjem to, da bi se od „Zadružne zveze“ nalezla — jetike.

Politične vesti.

Krvavi dogodki v Domžalah. Par tirolskih priseljencev je bilo tako podjetnih, da so v Domžalah ustanovili tvornice za slamnike. Vedeli so, da je slovensko kmetsko ljudstvo v vsej okolici tako obubožano,

da bo prisiljeno vsprejeti vsak zaslužek iz tovarne in naj je še tako majhno odmerjen. Za par grošev, lažje rečemo za par krajcarjev na dan delajo po domžalski okolici slamnike in jih oddajajo v tovarno, ki jih potem z velikim dobičkom prodaja. Nemci pa ne izrabljajo samo našega uboštva in delavske sile, ampak porabijo priliko, da priseljujejo vedno več tujcev v naše kraje, da imajo zdaj v Domžalah že nemško šolo, v katero vabijo tudi slovenske otroke. Domžale hočejo premeniti v čisto nemški kraj. Vsakega Slovenca mora boleti, ko gleda, kako nas sredi domačih tal nadvladujejo Nemci, nas izsesavajo in se iz nas bogatijo. Ni čuda, da se tu narodno sovraštvo pomnoži in kaže na zunaj z vso silo. Pri vsem tem se Nemci celo iz nas norčujejo in nas izzivajo. Na vnebohoda praznik so imeli veliko slavnost. Celo iz razupitega nemškega gnjezda Celja so prišli nemški pevci gledat svoje rojake, kako globoko so se že zajedli v Slovence. Vrt, kjer se je vršila slavnost, so okrasili z izzivajočimi nemškimi zastavami, udeleženci pa so grozeče kazali na revolverje, s katerimi so mislili ostrašiti Slovence. Vedelo se je v naprej, da Slovenci ne bodo molče trpeli, a tista vlada, ki je brž pri rokah, če treba slovanske slavnosti pokvariti in prepovedati, se ni genila. Seveda, okrajni glavar, neki Cron, je sedel sredi med Nemci in se ž njimi bratil. Slovence pa je na ukaz komisarja Lazzarinija naskočilo brez povoda orožništvo: ostro so streljali, enega Slovenca pa zabodli, da leži, težko ranjen v bolnici. Tudi z nemške strani se je streljalo! Zdaj bo menda tisto baronče, ki je v svoji nespameti dalo streljati, še povišano — tako je pri nas z c. kr. vlado! — Nesramnost kranjskih Nemcev je že čez vse meje. Zob za zob! Da se pa obranimo njihove gospodarske nadvlade, nam treba mnogo, mnogo izobrazbe in podjetnosti. Delavci naj se jih branijo z delavskimi društvi, kmet — in to bi bilo Domžalcem mogoče — pa z združništvom.

Slovansko bogoslužje. Da so cerkveni obredi, če se jih opravlja v staroslovenskem jeziku, ravno tako Bogu dopadljivi in veljavni kot, če so latinski, so rimski papeži morali že toli in tolikrat priznati. Vendar ima sedaj le par hrvatskih fara v rabi staroslovenski jezik. Da se posvetujejo, v kolikem obsegu naj dobe Hrvati nazaj slavensko bogoslužje, so se sešli v Rimu hrvatski skofi, pa tudi primorski škofje in ljubljanski škof so se udeležili posvetovanja. Izid je neznan. Vsekako bi tudi Slovenci storili prav, da zahtevajo, da se vrši služba božja v nam umljivem jeziku, ne pa v čisto nerazumljivi latinščini. S tem bilo Slovincem močno pomagano posebno v krajih, kjer poleg njih živijo Nemci in Italijani.

Črnogorski knez Nikita na Dunaju. Te dni se je mudil črnogorski knez Nikita, vračajoč se iz Berolina, na Dunaju. Dasiravno ni bil to oficielen obisk, je vendar v toliko zanimiv, ker se je knez Nikita napram mnogim osebam, med tem tudi napram poslancu Biankiniju, izrazil o razmerju Črnogore do Avstrije. Zastopal je popolnoma slovansko stališče in izjavil, da je v prvi vrsti Slovan in da mora kot tak podpirati

težnje svojih slovanskih bratov na jugu Avstrije. Dasiravno ga vežejo družinske zveze z Italijo, kjer je njegova hči kraljica, mu je ona dežela vendar tuja, ker leži onstran morja. Cesar ga je sprejel v avdijenci in ga obiskal v hotelu „Imperial“. Govoril je tudi z ministrom za zunanje zadeve grofom Goluhowski-jem, in končno izjavil, da so se razmere med Avstrijo in Črnogoro korenito spremenile. Odločno je tudi zavrnil časnikarske vesti, da namerava odtrgati nekaj južnih dežel monarhije, med temi Dalmacijo in Bosno-Hercegovino.

Na Ogerskem postajajo razmere vedno nevarnejše. Kralj in večina poslancev si stojijo bolj in bolj sovražno nasproti. Kralj ne more najti človeka, ki bi v teh razmerah mogel biti ministrski predsednik, kajti zbornica bi bila proti njemu, če je ne zadovolji z madjarskim poveljevalnim jezikom v armadi. Letos niso potrdili novih vojakov, rezervisti morajo zato v večji meri na vaje. Zastavo nekega pešpolka so zlomili in vrgli cesarskega orla v gnojnico. Sedaj groze Ogri, da ne bodo plačali ni vinarja več za armado, da tudi nobeden madjarski uradnik na pošti, železnici, na sodniji in drugod ne bo opravljal službe, ako bi se hotelo kaj doseči proti Madjarom s silo. Tako se razmere poostrejujejo, nihče se ne upa napraviti odločilnih korakov.

Kriza na Ogerskem. Predsednik konzularnega sodišča v Carigradu, Kvassay, je hotel nepooblaščen sestaviti novo ministrstvo. Ker je Tisza dan poprej izjavil, da ne stori o binkoštnih počitnicah ničesa glede rešitve krize, menijo vladni krogi, da je misija Kvassaya le akcija opozicije, ki je hotela s tem osmešiti vlado. Goluchowski je dal Kvassayu strogo povelje, naj se vrne v Carigrad.

Nova republika. Evropa utegne dobiti v kratkem novo državo. Spor med Švedsko in Norveško, ki sta sicer samostojni, a združeni pod enim kraljem, traja že delj časa. Vzroki spora so nasprotujoči si trgovinski interesi, in nekaka premoč Švedske, dasiravno je Norveška glede trgovine bolj razvita. Norveško ministrstvo je podalo ostavko, katere kralj ni sprejel in zbornica je sklenila uvesti lastno konzularno zastopstvo, katero je imela Norveška dosedaj skupno s Švedsko. Najbrž pride celo do vojne med obema državama.

Združitev Krete z Grško. Na izjavo velevlasti je odgovorila krečanska zbornica, da je le z združitvijo Krete z Grško mogoče rešiti krečansko vprašanje. Zbornica prosi velevlasti, naj dovolijo združitev in se jim zahvaljuje, da so obljubili izpremembe. Končno naznanja, da so pozvali Krečane, naj odložijo orožje. Ko se povrne mir se skliče ljudsko zastopstvo.

Nemški prestolonaslednik Friderik Vilhelm se je dne 6. t. m. poročil v Berolin z vojvodinjo Cecilijo Meklenburg-šverinsko. Cesar Viljem je lastoročno dal na glavo vojvodinje princesinje krono. Civilno poroko je izvršil minister kraljeve hiše Wedel. Potem sta se podala poročenca v dvorno kapelo. Tu je izvršil poroko dvorni nadpridigar dr. Dryander.

Rusko-japonska vojna.

Vsi, ki z zanimanjem zasledujejo dogodke na daljnem vzhodu, so nestrpno pričakovali odločitve na morju, katera se je morala prej ali slej izvršiti, odkar se je mudil ruski admiral Roždestvenski s svojim brodom v japonskih vodah. Nikdo si ni upal kaj gotovega trditi o izidu pričakovane bitke. Le ugibali so, pisali po časnikih in primerjali sile obeh nasprotnikov.

Prišel je končno dan in zgodilo se je, česar ni nihče v tako ogromnem obsegu pričakoval: Ponosnega baltiškega brodom ni več, in oni, ki ne spe na dnu morja pri svojih tovariših so v rokah zmagojočih Japoncev. Poraz je tem popolnejši, ker sta tudi dva admirala v japonskem vjetništvu in sicer vrhovni poveljnik Roždestvenski in Nebogatov, o čegar junaštvu krožijo čudne vesti.

Bitka se je vršila približno takole: V korejski cesti je na sredi otok Cušima. Med tem otokom in Japonsko so se nahajali Rusi v soboto. Admiral Togo, ki jih je na tem mestu hotel napasti, je prijadral z vso hitrostjo okoli Cušime in napadel Ruse. Rusko brodom je bilo postavljeno v treh vrstah. Križarke (manjše, hitre ladje) so bile na strani, kjer leži otok Cušima, torej na zapadu, v sredini so bile transportne ladje in na vzhodu velike oklopnice. Japonskemu ognju so bile najbolj izpostavljene križarke, ki so seveda vsled tega prišle v nered, in povzročile ta velikanski poraz Rusov. Temu prvemu napadu so sledili torpedni napadi, ki so prizadeli Rusom največ škode. Ena ruska ladja za drugo je podlegla besnim japonskim napadom in zginila v temnih morskih valovih. Bile so to: „Imperator Aleksander III.“, „Borodino“, „Knez Suvarov“ vse tri oklopnice prve vrste. Potem oklopnica druge vrste „Admiral Ušakov“. Končno starejše oklopnice „Admiral Nahimov“, „Dmitrij Donskoj“, „Vladimir Monomach“, in križarki „Svjetlana“ in „Zemčug“.

V japonskih rokah so sedaj: oklopnica prve vrste „Orel“, starejša oklopnica „Imperator Nikolaj I.“, in oklopnici za varovanje obrežja „General - Admiral Apraxin“ in „Admiral Senjavin“.

O zgubah na japonski strani se ne ve še nič natančnega. Vriva se nam vprašanje, kdo je kriv tega najnovejšega poraza? Ruski listi pišejo, da so bili na ruskih ladijah revolucionarci, ki niso spolnili v odločilnem trenutku svojih dolžnosti. To menda ni res. Pač pa je gotovo, da niso imeli Rusi mornarjev, izvežbanih v taki službi, mož, ki bi natančno poznali uporabo vojnih sredstev in ki bi šli v boj z navdušenjem za svojo stvar in z upanjem da zmagajo. Končni in najverjetnejši vzrok pa je notranja bolezen, za katero boleha Rusija že toliko časa. Treba bo pač od tal vse prenoviti in na novo vrediti in šele potlej bo mogel ruski narod razviti svoje ogromne sile in spolniti svojo kulturno nalogo. Na suhem ni nič novega.

Novice.

Ženski telovadni oddelek „Postojnskega Sokola“. Več narodnih gospic namerava ustanoviti ženski telovadni oddelek in se je v ta namen že obrnilo do „Sokola“, kateri je vzel to vest z veseljem na znanje, dal svojo telovadnico na razpolago ter obljubil vsestransko pomoč, da se čim preje uresniči izprožena misel. V kratkem si izvoli oddelek svojo načelnico. Želimo obilo uspeha! Na zdar!

Postojnsko jamo je obiskalo meseca maja t. l. 1376 obiskovalcev. Ustopnina je znašala 4660 K. Med drugim obiskalo je meseca maja postojnsko jamo dne 8. maja pevsko društvo avstrijskih železniških uradnikov z 325 osebami, dne 9. maja udeležniki mednarodnega botaničnega kongresa na Dunaju, 20. maja 114 učenk tržaškega ženskega liceja in 28. t. m. 29 učencev zagrebškega učiteljskega. Jamo obiščejo tekom meseca junija še častniki kr. og. deželne bramborice, ki ostanejo v Postojni dva dni in sicer 26. in 27. t. m., nadalje dne 13. t. m. 31 častnikov korne častniške šole št. 6. v Kočicah, dne 29. junija pa 300 članov državnega izletnega društva „Julius Verne“ v Pragi. Iz tega se vidi, da zanimanje za našo slovečo Postojnsko jamo povsodi vidno narašča.

Postojnski ljudski šoli je podaril gosp. Ivan Kraigher, rodом Postojnčan, ki se je nedavno vrnil iz potovanja po Indiji, enega krokodila, klopotačo in dve ribi kroglači.

Klerikalni župan Uršič v Št. Vidu pri Vipavi županuje sedaj nekako en mesec. Uspehi se že kažejo. Mož je skrben gospodar, če ne za občino, pa vsaj zase. Ne le da ni zadovoljen, da združuje v svoji osebi lepo število služb z mastnimi dohodki, ne le da si je tudi za županovanje izgovoril precejšno stalno plačo, prevzel je tudi službo sebi podrejenega občinskega uslužbenca, ki tudi donša lepo število kronic na leto. Razpisal je službo občinskega tajnika, prosil zanjo in jo dobil. G. tajnik Uršič služi sedaj g. županu Uršiču. Ker je bila tudi služba obč. sluge ali „kazavca“ izpraznjena, se nam zdi čudno, da se ni tudi zanjo pobrigal. Kaj bi ne bilo lepo, ko bi bil gosp. Uršič župan, tajnik in sluga obenem! Čudili bi se temu ne posebno, ker moža poznamo.

Opekarna na Vrhniki. Opozarjamo na današnji inserat gosp. Karol Jelovškega. Uzorce si lahko vsakdo ogleda pri upravnistvu „Notranjca“ in pri g. F. Arku v Postojni.

Parna žaga in mlin. Posestnik in gostilničar gosp. Andrej Rovar iz Cola št. 20 namerava zgraditi na Colu žago in mlin, ktero bodo gonili bencin motorji.

Družbinski večer postojnskega salonskega orkestra, ki se je vršil dne 27. m. m. v hotelu „pri Ribniku“ se je izvrstno obnesel.

Opekarna. Gosp. Matija Ribarič iz Trnovega št. 107. namerava zgraditi v Merečah opekarno. Dotični komisijski ogled se vrši 14. junija.

Umrla je v pretečenem tednu v Ilirski Bistrici gospa Marija Hodnik iz znane, stare narodne rodbine. Blagi ženi bodi zemljica lahka!

Predsednikom merosodnega urada v Vipavi je bil imenovan c. kr. davkar g. Marko Lileg v Vipavi. Predstojnikom istega urada v Postojni pa c. kr. dež. vlad. kancelist g. Ivan Marko.

Pivka izstopila in napravila na travnikih precej škode pri vaseh Trnje, Petelinje in Radohovavas. Cenitev škode, radi odpisa zemlj. davka vrši se prihodnji teden.

Darilo. V delno pokritje stroškov za zdravljenje nepremožnih oseb, ktere je dne 13. m. m. stekel pes v Bitinjah oklal, darovala je kranjska hranilnica v Ljubljani znesek 200 kron.

Dr. Munda, odvetnik ljubljanski se je odpovedal odvetništvu. V logaškem okraju je bil dobro znan še iz časov, ko je spretno zastopal graščaka kneza H. Windischgrätza nasproti opravičenim kmetom, katerim so se v jako pičli meri odmerjale njihove gozdne pravice.

Požar. Dne 27. m. m. ob 10. uri dopoldan pričelo je goreti na pašniku „Kravjek“ pri Selcah. Šele proti 5. uri popoldne se je posrečilo stanovnikom iz Selc in došli žandarmerijski patroli ogenj vdušiti. Pogorelo je 18 hektarjev. Škoda ni znatna, ker je pašnik večinoma le z brinjem zaraščen.

Požar Podpeskom nad Podlipo je upepelil dne 28. majnika posestniku Hladniku vezan kozolec in mu povzročil 2400 K škode. Zažgali so baje otroci. Gospodar je v Ameriki.

Očesna bolezen in ošpice so se pojavile, kakor se nam iz Rovt nad Logatcem poroča, v ondotni občini. Obilo obolelih otrok — večinoma šolskih — je v Rovtah in na Prapretnem brdu.

Nevarna otroška igra. Pred nekaj dnevi so se igrali pastirji iz Št. Vida pri Vipavi, ki so pasli „Pod goro“. Med drugim jim pade tudi v misel, kako se človeka obesi. Pomenijo se tedaj, da bodo to poskusili. Eden je bil kmalu zadovoljen, prevzeti to ulogo, dva pa sta se odločila, da bosta za rablja. Vzameta pastirski bič in nanj ga obesita na najbližje primerno drevo. Ko se je to izvršilo, so dečki odšli od obešenca, morda iz lahkomišelnosti in da bi živino zavrnil, morda iz strahu, ker se jim je zdela stvar le malo preveč nevarna. Obešeni je obvisel sam na drevesu in se začel že daviti. K sreči je prišel nekdo mimo, videl, kaj so naredili in rešil nesrečnega dečka. Ubogi otrok je bil v obraz že ves črn in bi se gotovo zadušil, če bi prišla pomoč le nekoliko kasneje. Pastirji, ki so to napravili, zaslužijo, da bi se jih pošteno podučilo s šibo, da postane iz takih iger lahko žalostna resnica in da tudi na paši ni vse dovoljeno.

Prosveta.

Ljudska knjižnica v Zagorju na Pivki deluje že tretje leto v splošno zadovoljnost našega čitajočega občinstva. Urejuje in upravlja jo gđc. učiteljica M. Dovgan.

V letu 1904. si je izposodilo 300 oseb skupno 468 knjig. Nekoliko manj kot lani do tega časa, se je čitalo letos; izposodilo se je namreč 125 oseb skupno 170 knjig. Da se primerijo pri izposojevanju tudi kakšne nerednosti, je pač lahko umljivo; tako je odnesel nekdo izposojene knjige kar v Ameriko; drugi jih izgubi, tretji odtrga sprednji list ali celo več. Res je sklenjeno, da se plača škoda, toda prepogostokrat je to skoraj nemogoče doseči. Vobče je pa ljudska knjižnica zelo velikega pomena za izobrazbo ljudstva, kar se tudi opazuje pri nas. Žalostno je le dejstvo, da se nahaja še precej ljudi, ki gledajo po strani pridne bralce in bralke. Dal Bog, da se poboljšajo oni, ki jim veljajo te besede.

Učitelj ljudske šole — ministrski predsednik. Dansko ministrstvo, v katerem je bil učitelj ljudske šole, Christensen minister za pouk, je odstopilo. Kralj je demisijo (ponudbo odstopa) sprejel in poveril sestavo novega ministrstva Christensenu, ki je postal takim načinom ministrski predsednik.

Javne ljudske knjižnice. Kakor javljajo je ukazal srbski naučni minister, da se morajo pri vseh ljudskih šolah ustanoviti javne narodne knjižnice in čitalnice. — Vendar enkrat pametna ministrska odredba.

Amerikanska šola. Amerikanski list takole popisuje ljudsko šolo v Clevelandu v Ameriki: Spredaj je učiteljeva miza. Ona je zelo široka, na njeni levi strani stoji zelena rastlina. Za mizo je velikanska črna plošča, ki pokriva celo srednjo steno. Na obeh straneh so zidovi prerisani s slavnimi umetninami. Na levi strani stoji izvrsten klavir. Lep kipec diči sobo, obdana je z raznimi rastlinami. Pred mizo so klopi, vsaka za dva učenca. Vse nas spominja na krasno dvorano, vse je čisto lepo, umetniško upravljeno. — In zakaj bi Slovenec ne bil ponosen na lepo šolsko poslopje?

Rast šolske mladine. Zdravniki v Brnu so merili rast šolske mladine in so prišli do tega zaključka: Od začetka do konca šolskega leta zraste otrok za 3 cm, od 14. do 15. leta pa za 4 cm., v šolskih počitnicah pa za 2 cm. Dečki med 12. in deklice med 7. in 9. letom rastejo enako. Od 10. leta naprej rastejo deklice hitreje. Od 13. leta naprej se razvijajo deklice mnogo jače od dečkov, in sicer po visokosti in težini.

Šola in dom. Prevdarni ljudje bolj in bolj spoznavajo, da ima šolanje otrok šele potem prave uspehe, ako gredo stariši učitelju na roko in če vzgajajo otroke doma v sličnem duhu kot jih poučuje učitelj v šoli. Učitelji družih narodov so najnovejši čas začeli iskati čim najožje zveze s stariši, da jim na eni strani razložijo pomen in namen svojega težavnega izobraževalnega dela, na drugi pa jih pridobe zato, da ravnajo z otroki po njihovih željah. V to svrho prirejajo učitelji takozvane prijateljske sestanke s stariši. Zbero se stariši kakega kraja — morda v gostilni — z učitelji vred in tamkaj učitelji starišem razložijo vse, kar je potrebno za vzgojo otrok. Pogovarjajo se o zdravju, o ravnanju z dojenčki, z mladeniči, mladenkami, o tem kako se imajo ravnati

stariši napram otrokom itd. Skratka: Taki poučno zabavni večeri imajo namen, da se nauk o zdravju in vzgoji zanese na prijeten način med najširše sloje. Poleg takih večerov imajo učitelji s stariši tudi posvetovanje in sicer v šoli. Udeležo se jih lahko vsi oni, ki imajo otroke v dotični šoli in učitelji. Tamkaj se porazgovarjajo o splošnih vzgojevalnih sredstvih, posebno pa o razmerju v šoli in doma do onih otrok, ki tamkaj šolo obiskujejo. — Jako umestno bi bilo, da bi tudi naše vrlo učiteljstvo začelo delovati v tem smislu; saj bi imeli od tega koristi stariši, otroki, učitelji, največ pa Notranjska, ki bi tem lažje vsestransko napredovala.

Naše šole. Za napredek jako vnet profesor je napisal nekaj zelo zanimivih stvari o avstrijskih šolskih poslopijih. Pravi, da ga sicer zelo veseli, da se je pri nas zadnjih let toliko lepega storilo za šolstvo, da pa mora vendarle pripoznati, da se še niso priborile povsod niti take stvari, ki obstajajo drugod že zdavna kot nekaj samoobsebi umljivega in potrebnega. Glavno napako vidi v pomanjkanju dobrih, vzglednih poslopij. On trdi da so šole premajhne in pretesne, da bi se mogla mladež zadostno razvedriti. Mnenja je, da bi moralo biti na deželi za 1 učenca 10—12 m² šolskega prostora, ako bi hoteli narediti tudi primeren šolski vrt za okrepčilo in razvedrilo. Učenci naj bi se namreč poleti med urami sprehajali po vrtu, po zimi pa se prezračevali na hodnikih. Hodniki bi morali vsled tega meriti vsaj 5 m. Pisatelj pravi dalje, da je žalostno, da ima od 20.000 avstrijskih šol le 600 posebne prostore za klobuke, dežnike, suknje itd. Tudi umivalnikov in kopališč nimajo, kar bi pa bilo tudi na deželi zelo potrebno. — Notranjci smo sicer tudi glede šolstva napredovali, a tudi taki kraji, ki so sicer ponosni, da lahko pokažejo na lepo in dobro šolo, nimajo še najvzglednejših poslopij. S časom se bo gotovo tudi še v tem oziru obrnilo na boljše; saj ljudje bolj in bolj uvidevajo, da je denar, ki ga dajo za šole naložen za njihove otroke v najboljši hranilnici.

Tako šolo bi tudi Slovenci potrebovali! O čemur se pri nas še govoriti ne upamo, kar se nam zdi nedosegljiv ideal, to so Nemci že uvedli v prakso. To je: ustanavljanje takih šol, ki dajejo otrokom za življenje dovolj izobrazbe in vaje v zemljedelskih opravilih. To so šole, ki so na posestvih, pri katerih gospodarijo učenci sami. To misel je prvi uresničil dr. Lietz s svojo vzgojevalnico v Lesenburgu na Harzu. On sam popisuje svojo šolo takole: „Mislimo si od zahoda proti vzhodu se razprostirajočo dolino, po kateri teče potok med krasnimi lokami. Za senožeti navzgor leže njive, za njivami pa gozd. Na sredi doline je dvor. Na obeh njegovih straneh je 115 arov lok, okoli 750 arov polja, 430 arov gozda, 50 arov pašnikov, na katerih je na tisoče sadnih dreves, 11 arov vrtov in 4 ari ribnikov. Posestvo nam daje v obilici vsega, česar potrebujemo za življenje. Ima čredo sedemdesetih glav govede, 250 ovac, 50 prešičev, 11 konj in 3 žrebeta. Tu lahko vsakdo vidi, kako raste, kako se dobiva in pripravlja

to, kar dobimo na mizo. Je tu mnogostranska prilika za vrtnarsko, zemljedelsko in gozdarsko delo. Na posestvu se seje žito, žanje, melje in peče. Na posestvu se molze mleko in dela maslo in sir.“

Narodno gospodarstvo.

Mlekarska zadruga v Zagorju na Pivki je imela meseca svečana svoj redni, 14. maja pa izredni občni zbor. Na rednem občnem zboru se je polagal račun za leto 1904., ki je zelo ugoden, posebno če pomislimo, da je prisiljena naša zadruga nekoliko konkurirati z zasebnim trgovcem podjetnikom g. Boletom v Št. Petru. Članov je bilo 228 in ima zadruga poleg svoje izborna urejene mlekarnice v Zagorju še podružnico v Št. Petru, nabiralnice v Trnju in Petelinjah, kjer pobirata mleko od tamkajšnjih udov gg. trgovca Avcin in Vidic brezplačno, ter nabiralnico v Knežaku. V najnovejšem času se je napravila še nabiralnica pri želez. postaji Kilovče. To je zelo obširen delokrog in treba je delavnih in razumnih voditeljev, da opravljajo vse v redu. Stemi se pa tudi ponaša naša zadruga. Oba gg. Domicelja in nadučitelj g. Horvat delujejo v korist našega kmeta tako požrtvovalno, da res zaslužijo javne pohvale. Dal Bog, da bi še dolgo vstrajali! — Udom se je izplačalo leta 1904. skupno 23.995 K 77 h; čistega dobička je pa bilo nad 5000 K, kateri znesek se je porabil za poplačilo dolga. Pri izrednem obč. zboru se je sklenilo spremeniti dosedanja pravila tako da bodo zadružni deleži le po K 6 in ne kakor do sedaj po 12 K. Ta sklep so pozdravili udje seveda z največjim veseljem. (Op. uredništva: Mi se s sklepom ne moremo strinjati. Za zadruge, osobito z omejenim poroštvom, je veliko koristneje ako imajo večje deleže. Za napravo zadružnih prostorov, za inventar itd. se potrebuje obilo denarja in zadruga si ga najceneje priskrbi z deleži. Večji deleži, ki so itak last zadružnikov, tudi veliko bolj pospešujejo zadružno smisel in skupne koristi. Kdor plača večji delež čuti se za zadružnika, ki je vezan na zadrugo; male deleže smatra ljudstvo le za neko pristojbino plačana zato, da se sme kadar se komur zljubi donášati mleko v zadružno mlekarno).

Kraških nasadb je prirastlo letos vsega prostora 41 ha 10 a. Nasadilo se je 35.000 sadik v davč. občini Koritnice in 61.000 v davč. občini Knežak. Sadilo se je 1 mesec po jako hudih strminah in res čudno je, da se ni primerila kakšna večja nesreča. — Drugod so pa večinoma dopolnjevali stare nasadbe, ker je lanskoletna zelo huda suša napravila mnogo škode.

Predavanje o kletarstvu je imel v Št. Vidu pri Vipavi dne 24. m. m. g. c. kr. dež. vinarski nadzornik B. Skalický. G. predavatelj je obrazložil mnogobrojnim poslušalcem — bilo jih je nad 150 — kako ravnati z vinom od trgatve pa dokler se ga ne proda. Omenil je tudi vseh iznajdb, ki so jih iznašli v zadnjem času na tem polju. Da so poslušalci lažje razumeli, jim

je pokazal razne slike in nekaj kletarskih orodij. V svojem govoru, ki je trpel, z opoldanskim presledkom, 4 ure, se je dotaknil tudi raznih drugih točk, ki se tičejo vinarstva in drage volje odgovarjal na raznovrstna vprašanja, ki so mu jih stavili poslušalci. Ti so sledili g. govorniku z veliko pozornostjo in so mu bili očitno hvaležni za dobre nasvete, ki jim jih je dal. Po predavanju je bila pokušnja vin iz deželnega vinograda na Slapu, da se tako ljudem pokaže, kaka vina se dajo tudi pri nas z umno vinorejo pridelati.

Licencovanje bikov plemenjakov v politič. okraju logaškem in postojnskem se je vršilo zadnje dni majnika in prve dni t. m. V postojnskem pol. okraju se je licencovalo lepo število, večinoma prav krasnih bikov izvirne simendolske pasme, ali križancev te pasme. Pripomniti pa moramo, da nekatere občine prav nič ne store v povzdigo svoje živinoreje in da je vsled tega nastalo v nekaterih krajih veliko pomanjkanje plemenjskih bikov. Skrajni čas je, da se vsa Notranjska z vso resnostjo poprime izboljšavanja svoje živinoreje. Vsaka občina naj skrbi za potrebno število dobrih bikov plemenjakov, kakor to zahteva zakon in kmalo se bode lahko ponašala cela Notranjska s tako lepo živino, kakor jo vidimo v onih vaseh, kjer so imeli že nekaj let nepretrgoma lepe izvirne simendolske bike.

Vozove z ledom v svrhu prevažanja mleka utegne v kratkem dobiti južna železnica na progi med Ljubljano in Trstom. Z ozirom nato, da se prepelje na tej črti vsak dan nad 22 tisoč litrov mleka, bi bila taka naredba velepotrebna. Drugod so železnice že zdavnaj uvidele da trpi mleko poleti jako veliko vsled vročine, vsled česar so se tudi odločile olajšati pošiljanje mleka s tem, da so naredili za mleko posebne vozove s ledom. Na Ruskem pošiljajo na ta način na velike daljave mleko in mlečne izdelke. Na Ogrskem imajo tudi take vozove. Ti omogočujajo celo severo-ogerskim kmetom, da izvažajo mleko v Reko. Južna železnica bi se pač morala ozirati na naše potrebe. Ko bo odprta druga železnica s Trstom bodo gotovo na njej že vsled konkurence — take ugodnosti. Škoda bi bila za naše ljudstvo in tudi za železnico, da bi se tudi pri nas kaj tacega pravočasno ne upeljalo.

Kedaj je vino godno za steklenice? Če hočeš, da ti ne napravi vino v steklenici gošče, ga moraš deti v steklenico še-le takrat, ko je popolnoma dozorelo, če se toraj po pretakanju ne zmoti. Črna vina dozoriijo prej nego bela, ker imajo več česlovine ali tanina. Tanin se namreč zveže z beljakovino in ta spojina vino prej včisti. V gorkih kletih in v manjši vinski posodi dozori pri nas črno vino konec prvega leta, belo pa navadno še-le v drugem letu in sicer so naša bela vina tudi v tem oziru različna. Trpki vipavec dozori prej nego mehki bric. Za navadno rabo pa devamo vino lahko vselej v steklenice. To je celo neobhodno potrebno, če dobi vino v sodu, iz katerega točimo, kan ali cvet. V steklenicah je vino najbolj varno.

Koliko potrebuje Dunaj mleka? Na Dunaju porabijo vedno več mleka. Leta 1900. so ga potrebovali na 10.7 milijonov litrov, lani pa že čez 16 milijonov litrov. Vsak dan se porabi na Dunaju 56.000 litrov.

Dovoz jajec na Angleško. Največ jajec uvozi na Angleško Rusija, ki importira 6.80 milijonov zabojev po 100 kosov; za njo pride Danska z 3.85 milijonov, Nemčija 3.09 milijonov, Belgija 2.29 milijonov, Francija 1.60 milijonov, Kanada 0.56 milijonov in ostale države 1.60 milijonov, skupaj 19.85 milijonov.

Kaj dobiš lahko iz 100 l mleka? Če rabiš posnemalnik ali centrifugo dobiš: 10 do 20 l sladke smetane ter 80 do 90 l sladkega posnetega mleka. Iz te smetane dobiš 3½ do 4½ kg masla ter 5 do 15 kg pinjenega mleka. Če posneto mleko vsiriš, dobiš 5 do 6 kg pustega sira ali čučka ter 73 do 80 kg sirotke. Če ne rabiš posnemalnika marveč posnemaš samo večerno mleko naslednje jutro, ter ga zmešaš 50 l s 50 litri jutranjega mleka, dobiš: 8.70 kg sira, 1.3 kg masla, 2.9 kg skute, 2.6 kg pinjenega mleka in 77.5 kg sirotke. Če mleka ne posnemlješ in napraviš sir po ementalnem načinu, dobiš: 9 do 11 kg sira, 1.25 skute, 0.38 kg masla iz sirotke in 79 kg sirotke.

Zboljšajmo si naše živinske hleve.

Če se hočemo z uspehom pečati z živinorejo, treba nam je imeti poleg dovoljne krme primeren hlev, ki bo varoval živino vremenskih nezgod in bo živini to, kar je človeku dobro stanovanje. Posebno je treba dobrega hleva oni živini, katero držimo vedno ali po večini leta doma.

Pri nas se premalo pazi na hlev. Zato nimamo tudi z živino pravih uspehov. Naši hlevi ne služijo živini v zavetje, marveč oni so po večini smradljive ječe, v katerih mora živina po sili prebivati. Živina ne zna povedati, kaj mora pretrpeti v takih hlevih, to znajo pa povedati ljudje, ki morajo stanovati v zaduhlih mestnih stanovanjih. Le vprašajte jih vi kmetje, ki vam je dano, da vživite prosto naravo, in čuli jih boste, kaj pomeni čist in dober zrak za človeško zdravje in za njegov telesni razvitek. Kakor človek ravno tako potrebuje tudi živina dobrega zraka, če hočemo, da ostane zdrava in krepka.

Da dobimo v hlevu dober zrak, skrbimo v prvi vrsti za snago. Ta lepa čednost se pri našem ljudstvu splošno še premalo pozna, najbolj se pa zanemarija v hlevu. Naši hlevi so navadno tako zamazani, da pač težko najdemo za nje primero. Če je kdo močno umazan, rečemo mu samo, naj gré v hlev, s čimur je pač dovolj povedano. Bil sem v mnogih hlevih in reči moram, da je pri nas snažnih hlevov jako malo. Če greš čist v hlev, gotovo se vrneš umazan iz njega.

Strop je navadno poln pajčevine in prahu, ki pada od tu na živino ter jo draži, da ne more počivati, tla pa so pokrita z blatom in gnojico, ker se

gnoj le redkokrat kida, a gnojnica nima nobenega odtoka. Postilja se v mnogih hlevih premalo ali pa nič in živina je čestokrat prisiljena ležati v blatu. Razumnemu človeku menda ni treba omenjati, da ni taki počitek posebno prijeten, a vendar se dobijo ljudje, ki trdijo nasprotno. Vsaka vlaga vpliva na notranji del telesa neugodno, kako pa vpliva šele smrdljiva gnojnica, v kateri so pomešane različne kisline! Na takem ležišču ni mogoče, da bi se živina odpočila! Pravijo pa, da je počitek pol življenja. Saj se je dokazalo, da pogine prej ona žival, ki ne počiva, nego ona, ki ne dobiva hrane. Iz tega sledi toraj, da moramo ravno tako skrbeti za snago v hlevu, kakor skrbimo za hrano živine.

V zamazanih hlevih ne dobimo tudi nikdar tako dobrega in stanovitnega mleka kakor v snažnih hlevih. V njih se navzame namreč mleko hitro hlevskega duha, kateri duh zna celo preiti na maslo. Še bolj škodujejo različne glivice, ki mleko skisajo, zgrenijo ali drugače izpridijo. Dokazalo se je namreč, da se nahaja v zamazanih hlevih v vsakem litru zraka na tisoče in tisoče takih gliv. Zato bi morali gledati tam, kjer redijo mlečno živino, še posebe na snago. Predsedništvom mlekarskih društev priporočamo zato, da večkrat pregledajo hleve onih udov, ki donašajo mleko ter se o čistoti v hlevu večkrat prepričajo. Nemarni udje pokvarijo lahko blago tudi skrbnih gospodarjev; če se ne dajo toraj drugače spreobrniti, naj se pa izključijo iz društva.

Da bo naš hlev čist, in da bo živini ugajal, priporočamo v prvi vrsti, naj se skrbi za to, da ne bo zastajala v njem gnojnica. To dosežemo edino le s primernim tlakom v hlevu in s primernimi odtoki za gnojnico. Dokler ne popravimo hlevskega tlaka, ni nam mogoče vzdržati v hlevu snage, zato kličemo vsem našim kmetovalcem, naj se enkrat ganejo in poprimejo dela. Mnogo je deževnih dni, ko se ne more delati zunaj, lotite se toraj ob takih dneh s popravo hleva in gotovo vam ne bo žal tega truda. (Konec prihodnjič).

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

Za kratek čas.

Premalo slano. Gast: „Gospod krčmar! Kako je to, da je pri vas vsaka jed premalo slana?“ — Krčmar: „Tako? — No bo pa račun bolj slan!“

Kaj v šoli ni prav. Jožka, ki je bil prvokrat v šoli, vprašajo mati iz šole prišedšega: „No Jožek, kako je bilo v šoli; ali ti je kaj všeč?“ — „Nič kaj, odgovori Jožek, „dvakrat smo molili, pa nobenkrat jedli.“

Radoveden učitelj. Ko pride mala Tinica prvokrat iz šole pravi opoldne pri mizi: „Mama, ko bi vedeli, kako radovedni so naš gospod učitelj — vedno in vedno vprašujejo, vse bi radi vedeli.“

Materin jezik. Učitelj: „Kaj je materin jezik?“ Učenec: „Da morajo oče molčati!“

Mala oznanila.

Dobro ohranjen voz „brek“ ima po nizki ceni na prodaj Matija Zafred v Št. Petru št. 56.

Izvrstno naravno brinjevo olje, pristni brinjevec in slivovko ima na prodaj in pošilja na zahtevo vzorce Štefan Pivk, Predgriže, p. Črni vrh nad Idrijo.

Lična kmetška hiša v Orehku pri Postojni se pod ugodnimi pogoji proda. Hiša stoji v sredi vasi in se lahko porabi za trgovino, kakor tudi za gostilniški obrt. Več o tem pove Jožef Dekleva v Orehku h. št. 7.

Enonadstropna hiša v Postojni na prodaj. Hiša v kateri je tudi vodovod obstoji iz 6 sob, 2 kuhinj, 2 hramov in perilne kuhinje. Poleg hiše je lep vrt. Natančneje pojasnila daje Jakob Jež v Strmici pri Postojni.

Učenca, kateri bi imel veselje do soboslikarske in pleskarske obrti sprejme takoj Ivan Zwölf, sobni slikar in pleskar v Postojni št. 73.

Krojaškega učenca sprejme pod jako ugodnimi pogoji Milan Poljanšek v Dolenjem Logatci.

9 dobro ohranjenih oken 150 cm visokih in 90 cm širokih iz macesnovega lesa proda po nizki ceni Fran Paternost »Narodni hotel« v Postojni.

JOSIP JURCA

krojaški mojster

na Jamski cesti št. 243 v Postojni

se priporoča v izgotavljanje moških oblek, kakor tudi uniform po najnovejšem kroju.

Solidno delo in zmerne cene.

Oddaja košnje

na travnikih postojnskega trga se bo vršila na javni dražbi

dne 18. junija t. l.

Pričetek oddaje pri Ribniku.

Trško oskrbništvo v Postojni

dne 6. junija 1905.

Ant. Ditrich.

P. n.Podpisani si usojam cenj. občinstvu
priporočati svoj higienično urejeni**„brivski salon“**Moja naloga bode vedno p. n. občinstvu ustrezati
v vsakem oziru, s točno in skrbno postrežbo.Za blagohotni obisk se vže naprej zahvaljujoč,
bilježim

z velespoštovanjem

Josip Roščal brivec in lasničar
v Postojni

Oreškova hiša št. 76.

Zarezano strešno opeko (Falz) navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak
in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi**Karol Jelovšek**

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

JOSIP TOMŠIČvinski trgovec, gostilničar in posestnik
v Ilirski Bistricipriporoča p. n. kupcem in gostom svoja
priznana dobra pristna istrska namizna
in buteljna vina (refoško, muškat itd.)

V gostilni dobra kuhinja in nizke cene.

40 %manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri briz-
galnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža,
odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja
in tvorničarja**R. A. SMEKALA**

iz Smihova. •• Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno- in dvomlazno 30 do 35 m mlaza.
Skladišče vseh gasilnih potrebščin in gospodarskih strojev itd.**Tudi na obroke.**

S spoštovanjem podružnica R. A. Smekal.

1872**F. KUTTIN, Postojna****1905**

trgovina z špecerijskim, kolonijalnim in mešanim blagom na debelo in drobno.

Prodaja železnine: žice, žeblice, pocinjene in železne pločevine, raznih svetilk.

Zaloga Portland- in Roman-cementa ter asfalta za odpravo vlage v zidovih.

Rum, zdravilni konjak (Camis & Stock), pristna domača slivovka, ruski čaj ter raznega
žganja na debelo.Prodaja papirja, pisarniškkih potrebščin, raznovrstnih razglednic, črnila, raznih
mešičkov in papirja za svalčice kakor: »Abadie«, »Le Delice«, »Le Griffon«, »Club« itd.

Zaloga živinske soli in denat. špirita za mizarje.

Raznih čopičev, lepa, oljnatih barv, firneža. Razne sladčice. Raznovrstne gobe
za šole in pranje vozov. Samoprodaja znakov za gozdne in poljske čuvaje. 

Leseni klini in druge potrebščine za čevljarje. Rudninske vode.

Prodaja bencina in postaja bencina za motorne vozove in kolesa.

Ilirske testenine. Razna steklenina. Narodne vžigalice, narodni kolek.

Točna in solidna postrežba, najnižje cene.

Oddaja košnje.

V ponedeljek, dné 19. junija dopoludne ob 8. uri pričela se bo

oddaja košnje na travnikih

Frana Jurca v Postojni

potom javne dražbe. Oddalo se bo prvo in drugo košnjo. Začetek pri opekarni („cegenci“).

Natančni pogoji razglasili se bodo pred začetkom dražbe.

Trava je jako lepa in obeta obilno košnjo.

Fran Jurca

veleposestnik v Postojni.

Ivan Zwölf

sobni slikar in pleskar

== v Postojni.

Prodaja barv, firneža, laka, čopičev i. t. d.

Priporoča se slav. občinstvu za naročila v njegovo stroko spadajočih del ter zagotavlja ————— točno in solidno postrežbo. —————

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.20, à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen, liter gld. — 70 do 1.20, **brinov cvet** liter gld. 1.50. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec zivil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Usojam si slav. občinstvu naznanjati, da sem prevzel

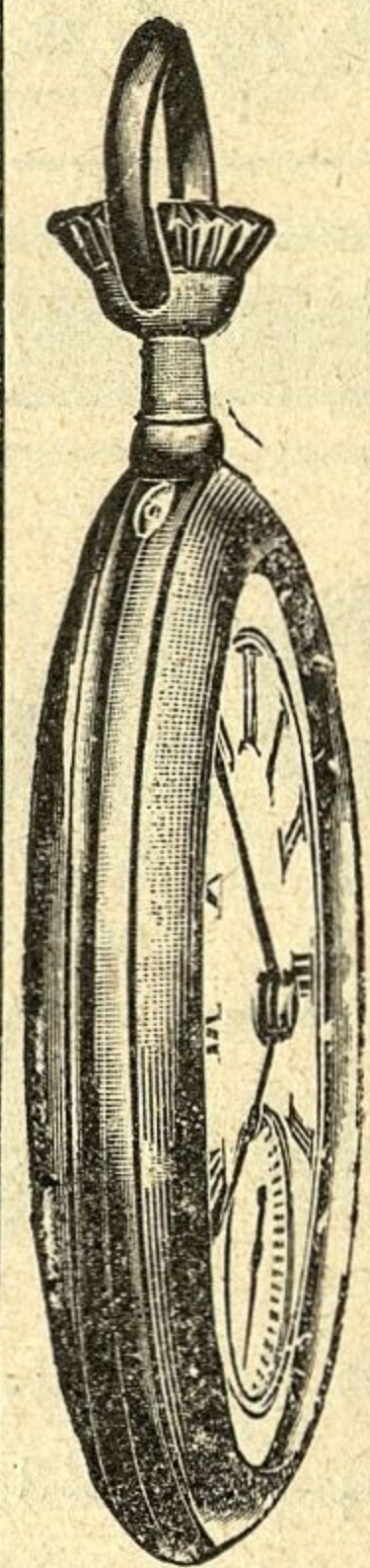
R. Valenčičevo (Fadgučevo) gostilno v Trnovem

v najem in bom točil vedno najboljša istrska vina ter postregel z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča
udani

Fr. Žnidaršič.

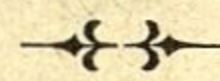
V Trnovem, 20. marca 1905.



Zahtevajte cenike zastonj —————
in poštine prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.



== **U r a r** ==

in **trgovec zlatnine in srebernine**,
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Najnovejše moderno opremljeno
kopaljšče

tik hôtela. —————

Gostilniški vrt s
prijazno utico.

Hôtel TOMŠIČ
Dobro znani
Ustanovljen 1. 1885. Mir. Bistrica. Ustanovljen 1. 1885.

Priporoča :

pristna vina in izborna
pivo.

Dobra kuhinja, zmerne cene.

Prenočišča

za p. n. gg. goste po nizki ceni.

Fr. Stupica

Ljubljana

== Marije Terezije cesta št. 1 ==

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča

Portland- in Roman-cement, železniške šine, traverse, storje, dratence, kovane cevke, ključavnice in okove, štedilnike in peči, pumpe za vodo, pocinjene, svinčene in asfaltirane cevi, nagrobne križe, kotle za klajo, kuhinjsko opravo, mrežo in bodečo šico za ograjo, mizarstvo in ključavničarsko orodje.

Velika zaloga

slamareznic, čistilnic, gepeljnov, mlatilnic, plugov, bran in samokolnic.

Šolske tiskovine

priporoča

— tiskarna —

J. Blasnika naslednikov

v Ljubljani.

o o o

Istotam izvršujejo se tudi

vsa druga tiskarska in litografska dela.

T. TOLLAZZI

Dol. Logatec

trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno.

Zaloga železnine: lita železna posoda, žage, pile, verige, žebliji, žice, železna in pocinjena ploščevina, vlti kotli, šine za kolesa, poljedeljsko orodje, vlite peči itd.

Zaloga Portland- in Roman-cementa na debelo.

Trgovina s porcelanom in steklom: namizne posode, umivalne oprave, namizne viseče in stenske svetilke.

== **Rum, cognac, namizna vina.** ==

Razne rudninske vode, Rakocy, Emma-Quelle, Preblavska Radgonska in Rogaška.

Zaloga papirja, pisarniškega, šolskih zvezkov, svilnatega papirja, raznovrstnih razglednic itd.

Prodaja oljnatih in prstenih **barv**, firneža; laka čopičev, karbolineja, lepa za mizarje.

Trgovina s poljskim in vrtnim semenom in poljskimi pridelki. Raznovrstna vina, kakor istrijsko, dolensko, dalmatinsko, štajersko in vipavsko na debelo in drobno.

Izvozna pivovarna in sladnica

— v Senožečah —

priporoča priznano najboljšo à la Plzensko marcno kakor tudi **eksportno pivo** v sodčkih in steklenicah po konkurenčnih cenah in zagotavlja najboljšo postrežbo.

☞ **Izvoz po vseh deželah.** ☞

Zaloge se nahajajo v Postojni, Planini, Bovcu, Cerknici, Logatcu, Št. Petru, Vipavi, Šturjah, Opčini, Proseku, Kozini, Podgradu, Rihenbergu i. t. d.

Glavna zaloga je v Trstu.

Velika trgovina specerije, galanterije, železa, porcelana, stekla, barv,
— kolonijalnega blaga na debelo in drobno in pekarija —

Anton Ditrich v Postojni

priporoča za prihodnjo spomlad svojo **bogato zalogo zanesljivo kaljivih poljskih semen** kakor: deteljo domačo in nemško (lucerna), peso orjaško (Oberdorfer, Eckendorfer in Mammuth), ki se v naših krajih izredno dobro ponaša, razne trave, kakor francoska in italijanska travulja, mačji rep itd. ter vsakojakega **vrtnega semena**, osobito veliko izber cvetlic.

— Prodaja rudeče soli in redilnega praška za živino. —

Fino pecivo raznih sladčic, fina namizna vina v steklenicah, raznovrstno žganje, osobito zelo priporočljiv je zdravilni konjak in fini rum. Ruski čaj. Razna rudninska voda.

☞ Zastopstvo za Notranjsko priznano najboljšega strešnega krila „ETERNIT“, patent Hatschek. ☞

Zaloga Portland in Roman-cementa na debelo

— ter vsih potrebščin za staybe. —

Cene najnižje in povsem konkurenčne.

☞ Trgovcem primeren popust. ☞

Trgovina z
usnjem.

IVAN SEUNIG

Trgovina z
usnjem.

LJUBLJANA, Stari trg 7.

Priporoča svojo dobro urejeno zalogo **podplatov**, enojnih, dvojnih in trojnih švicarskih **vachè**. **hemlok** (na podplatih) **waldivia**, **Australia**, **Croupens** raznih mark, **Vachè-Croupens** pristnih švicarskih podplatov, notranjih podplatov, **teletine**, **kravine** in **likanega usnja** kakor tudi **čohovine** (Pittling) lastnega izdelka. — **Lakirano**, **sedlarsko**, **jermenarsko**, **knji-goveško**, **jelenovo** in **kozje usnje**. — **Čevljarske potrebščine**, **kopita** in **vsako-**
vrstno orodje.

Vedno v zalogi: **Prava francoska teletina**, **Satine**, **Kid-usnje** in **irhovina** (Chevreaux), **ruska juhtovina**, **kože** in **golenice**, **ribji** in **goveji loj**, **ribja mast** in **degras** za **strojarje**, **laneno** in **rudninsko olje** ter **olje zoper prah**.

◊ ◊ ◊
Direktni uvoz.

◊ ◊ ◊
Kupuje in prodaja: ježice, volno, ščetine, mezro in arovco.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

• posluje •

vsak petek od 9.—12. ure dopoldan.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

 **Daje posojila po 6%** 

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

— o o o —

Promet leta 1904 znaša **1,030.010 K 11 v.**

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob družih delavnikih.

Izhaja dvakrat na mesec. Velja po pošti prejemana za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — **Naznanila** se računajo za celo stran 25 K, za pol strani 15 K, za četrt strani 8 K, za osminko strani 4 K. **Mala oznanila** po 20 vin. od petit-vrste. Ako se inserati večkrat tiskajo, ceneje. — Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Postojni hišna št. 256. — Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo.